ANDMEKAITSE INSPEKTSIOON

VAIDEOTSUS
avaliku teabe asjas nr 2.1-3/26/50-96

Otsuse tegija	Andmekaitse Inspektsiooni jurist Karin Uuselu
Otsuse tegemise aeg ja koht	19.02.2026 Tallinnas
Vaide esitamise aeg	09.01.2026
Teabevaldaja	Lüllemäe Põhikool aadress: Kirikumõisa tee 15, Lüllemäe küla, 68116 Valgamaa e-posti aadress: kool@karula.edu.ee
Vaide esitaja	Eraisik e-posti aadress: xxxxxx.xxxxxxxxx@xxxxx.xxx

RESOLUTSIOON

Avaliku teabe seaduse (AvTS) § 45 lg 1 punkti 1 ning haldusmenetluse seaduse (HMS) § 85 punkti 4 alusel

otsustab Andmekaitse Inspektsioon:

1) jätta vaie rahuldamata, kuna menetluse käigus on Lüllemäe Põhikool vaide esitajale vastanud;
2) teha vaideotsus teatavaks vaide esitajale ja teabevaldajale.

VAIDLUSTAMISVIIDE:

Kui Andmekaitse Inspektsioon jätab vaide rahuldamata, siis on vaide esitajal õigus pöörduda teabevaldaja vastu halduskohtusse (AvTS § 46 lg 2). Vaide esitaja saab 30 päeva jooksul pöörduda Andmekaitse Inspektsiooni vastu halduskohtusse, kui Andmekaitse Inspektsioon rikkus menetlemisel vaide esitaja õigusi muul viisil.

FAKTILISED ASJAOLUD:

1. Vaide esitaja edastas 09.12.2025 Lüllemäe Põhikoolile (Kool) teabenõude, milles soovis kooli personali puudutavaid selgitusi ja dokumente.
2. Kuna teabenõudele tähtaegselt ei vastatud, siis pöördus vaide esitaja 29.12.2025 ja 30.12.2025 uuesti Kooli poole meeldetuletusega teabenõudele vastamiseks. 30.12.2025 vastas Kool, et peab teabenõuet selgitustaotluseks ja pöördumises küsitud töötajate isikuandmete väljastamine eeldab kooskõlastamist Andmekaitse Inspektsiooniga (AKI).
3. Kuna 09.01.2026 seisuga ei olnud Kool vaide esitaja teabenõudele vastanud, siis edastas vaide esitaja AKI-le sellekohase vaide, mille AKI menetlusse võttis.
4. Kool vastas vaide esitajale 14.01.2026.

VAIDE ESITAJA NÕUE JA PÕHJENDUSED:

Vaide esitaja nõue:
Vaide esitaja palub AKI-l kohustada Lüllemäe Põhikooli teabenõudele vastama.

Vaide põhjendused:
Vaides tuuakse välja, et AvTS § 18 lõige 1 sätestab, et teabenõue täidetakse viivituseta, kuid mitte hiljem kui viie tööpäeva jooksul, kuid Kool ei ole kuu aja jooksul vaide esitaja teabenõuet täitnud. Sellega on rikutud vaide esitaja õigust avaliku teabe saamisele. Teabenõude täitmise tähtaega ei ole pikendatud ja isegi, kui oleks pikendatud 15 tööpäevani, siis on ka see tähtaeg vaide esitamise ajaks juba möödunud. Kui teabenõuet lugeda selgitustaotluseks, siis ka sellele vastamise tähtaeg on ületatud.

Lisaks märgib vaide esitaja, et Kool ei ole talle selgitanud, millisel õiguslikul alusel eeldab küsitud andmete väljastamine AKI kooskõlastust ja millal see kooskõlastamise/kooskõlastamata jätmise otsus tehakse. Ei ole ka selgitatud, kui palju aega on seadusandja sellise kooskõlastamise protsessi jaoks ette näinud ning kas ja kui palju mõjutab see teabenõudele vastamise tähtaega, sh vaide esitaja 09.12.2025 teabenõudele vastamist.

TEABEVALDAJA PÕHJENDUSED:

30.12.2025 märkis Kool vaide esitaja teabenõudele antud esimeses vastuses muu hulgas, et selgitustaotluses küsitud teave hõlmab töötajate isikuandmeid, mille väljastamine eeldab kooskõlastamist AKI-ga.

Vastuses AKI järelepärimisele on Kool selgitanud, et teabenõudele jäi tähtaegselt vastamata inimliku eksituse tõttu. Lisaks märgiti, et kooli asjaajamises on tehtud korrektuurid ning *edaspidi püütakse täpsemalt järgida esitatud teabenõudeid ning juhul, kui need on sisust tulenevalt selgitustaotlused, siis esimesel võimalusel teavitada sellest ka teabenõude esitajat.*

Lisaks toodi vastuses AKI-le välja, et Kooli hinnangul on teabenõude esimese küsimuse puhul tegemist selgitustaotlusega, teiste küsimuste puhul teabenõudega. Täiendavalt selgitatakse, et igal juhul tuleb vastamisel kaaluda, kas ja millises ulatuses saab soovitud teavet väljastada selliselt, et tagatud oleks isikuandmete kaitse.

Vastuses on välja toodud, et *teabenõudjale on 14. jaanuaril 2026 vastatud.*

ANDMEKAITSE INSPEKTSIOONI PÕHJENDUSED:

Vaide ese

1. Vaide esitaja märkis AKI-le 09.01.2026 esitatud vaides, et Kool ei ole teabenõudele tähtaegselt vastanud. Seega on vaide esemeks teabenõude tähtaegne täitmata jätmine.

2. Vastavalt AvTS § 45 lg 1 punktile 1 on AKI pädevuses järelevalve teabenõuete täitmise ja teabe avalikustamise üle.

3. Vaidlus puudub selles, et Lüllemäe Põhikool kui kohaliku omavalitsuse hallatav asutus on teabevaldaja AvTS § 5 lg 1 punkti 1 mõttes ning selles, et teabenõudega küsitud teabe puhul on tegemist AvTS § 3 lõike 1 kohase avaliku teabega.

Teabenõude täitmine

4. Isiku õigus teabenõuet esitada tuleneb AvTS §-st 6, mille kohaselt on teabenõue teabenõudja poolt samas seaduses sätestatud korras teabevaldajale esitatud taotlus teabe

saamiseks. Teabenõudja on iga isik, kes esitab teabevaldajale nõude AvTS-s sätestatud korras (AvTS § 7).

5. AvTS § 9 lõike 1 kohaselt on teabevaldaja kohustatud võimaldama tema valduses olevale teabele juurdepääsu seaduses sätestatud korras. Sama paragrahvi lg 2 punkti 1 kohaselt on teabevaldaja kohustatud tagama juurdepääsu neile dokumentidele, millele teabenõudja juurdepääsu taotleb ja millele on teabenõudjal juurdepääsuõigus ning tagama kinnipidamise juurdepääsupiirangutest (AvTS § 9 lg 1 p 7).

6. Teabele juurdepääsu saab tagada kas teabe avalikustamisega (nõuded on sätestatud AvTS 4. peatükis) või teabenõude täitmisega (nõuded on sätestatud AvTS 3. peatükis).

7. Teabevaldaja peab teabenõude kas viie tööpäeva jooksul täitma (AvTS § 18 lg 1), väljastades küsitud dokumendid juurdepääsupiiranguteta osas (AvTS § 17 ja § 38 lg 2) või keelduma teabenõude täitmisest mõnel AvTS §-s 23 nimetatud alusel. Keeldumist tuleb ka põhjendada.

8. Vaide kohaselt pidi vaide esitaja 09.12.2025 esitatud teabenõudele vastuse saamiseks Kooli poole pöörduma korduvalt. Kool on vastuses AKI-i järelepärimisele märkinud, et teabenõudjale on vastatud seisuga 14.01.2026. Selgitame, et isegi siis, kui teabenõudele on hilinemisega vastatud, siis HMS kohaselt on õiguslik olukord saavutatud ning vaide esitaja õiguste rikkumine selles osas lõppenud. Täiendavalt juhime tähelepanu sellele, et isegi ettekirjutusega ei saaks teabevaldajat kohustada teabenõuet tagantjärgi uuesti tähtaegselt täitma. Mis küll ei tähenda, et teabevaldajal ei oleks seadusest tulevat kohustust teabenõudele tähtaegselt vastata. Samas on teabenõudjal õigus esitada AKI-le nõuetekohane vaie, kui teabenõudele ei ole õigeaegselt vastatud.

9. Kool on AKI-le selgitanud, et teabenõudele mittetähtaegse vastamise põhjuseks oli inimlik eksitus. Lisaks märgiti, et kooli asjaajamises on tehtud vastavad korrektuurid ning edaspidi püütakse esitatud teabenõudeid täpsemalt järgida ning juhul, kui teabenõue on sisust tulenevalt selgitustaotlus, siis teabenõudjat teavitatakse sellest esimesel võimalusel.

10. AKI peab oluliseks juhtida Kooli tähelepanu sellele, et teabenõudele vastamise tähtaeg tuleb seadusest ning teabevaldaja kohustus on seda järgida. Nii nagu vaideotsuse 7. punktis juba märgitud, siis peab teabevaldaja vastama teabenõudele hiljemalt viie tööpäeva jooksul. Kui teabenõudena pealkirjastatud pöördumine sisaldab nii teabenõuet kui selgitustaotlust, siis tuleb teabevaldajal viie tööpäeva jooksul teabenõudjale teatavaks teha milline osa teabenõudest loetakse selgitustaotluseks ja mis põhjusel.

11. Täiendavalt toome välja, et AvTS § 19 alusel võib teabevaldaja teabenõude täitmise tähtaega pikendada kuni 15 tööpäevani juhul, kui teabevaldajal on vaja teabenõuet täpsustada või kui teabe väljaselgitamine on aeganõudev. Kuid ka pikendamisest koos põhjendustega tuleb teabevaldajal teabenõudjale teada anda viie tööpäeva jooksul.

12. Kool on AKI-le selgitanud, et teabenõude esimese küsimuse puhul on tegemist selgitustaotlusega, teiste küsimuste puhul teabenõudega. Märgime, et teabenõudega võib välja küsida näiteks terve dokumendi sisu või ka üksnes selle väljavõtteid eeldusel, et vastamiseks ei tule luua uut teabe sisu. Kui vastamiseks tuleb luua uus teave või dokument, siis on tegemist selgitustaotluse või märgukirjaga ning sel juhul võib teabevaldaja teabenõude täitmisest keelduda (AvTS § 23 lg 2 p5).

13. Kuna praegusel juhul on vaide ese teabenõude tähtaegne täitmata jätmine, siis AKI käesolevas vaideotsuses teabenõuet sisuliselt ei hinda ehk ei analüüsi, kas ja mis osas on tegemist teabenõude ja/või selgitustaotlusega. Küll aga märgime, et selgitustaotlusele vastamise üle AKI-l järelevalvepädevus puudub.

14. AKI järelepärimise vastuses on Kool täiendavalt selgitanud, et igal juhul tuleb vastamisel kaaluda, kas ja millises ulatuses saab soovitud teavet väljastada selliselt, et tagatud oleks isikuandmete kaitse. AKI nõustub Kooliga täielikult selles, et olenemata sellest, kas vastatakse teabenõudele või selgitustaotlusele, iga juhul tuleb asutusel tagada, et isikuandmed oleksid nõuetekohaselt kaitstud.

15. Kool on kirjutanud 30.12.2025 vastuses vaide esitajale, et kuna küsitud teave hõlmab töötajate isikuandmeid, siis selle teabe väljastamine eeldab kooskõlastamist AKI-ga. Märgime, et AKI sellise selgitusega nõustuda ei saa. Teabenõude korras dokumentide ja teabe väljastamisel ei kooskõlasta AKI ühegi teabevaldajaga isikuandmete väljastamist. Teabe väljastamise ulatuse, sh ka isikuandmete puhul, peab asutus ise otsustama, AKI ei tee seda ühegi asutuse asemel. AKI saab vajadusel küll anda suuniseid, mida ühe või teise teabe väljastamisel asutus peab silmas pidama, kuid kindlasti ei anna AKI enne teabe väljastamist asutustele vastavasisulist kooskõlastust. Isegi, kui teabevaldaja soovib teabenõude täitmisel AKI-ga konsulteerida, siis sel põhjusel ei saa pikeneda teabenõudele vastamise tähtaega. Igal juhul, sellises sõnastuses vastus annab AKI tegevusest vale ettekujutuse ning on inimesele eksitav.

Kokkuvõte

16. Vaide esitaja palub AKI-l kohustada Lüllemäe Põhikooli teabenõudele vastama. Kool on AKI järelepärimise vastuses möönnud, et vastus vaide esitajale jäi inimliku eksituse tõttu tähtaegselt edastamata. Samas on Kooli kinnitusel menetluse kestel (14.01.2026) vaide esitajale vastatud. Kuivõrd vaide esitaja ei ole täiendavaid pretensioone esitanud ning vaie lahendatakse vaide eseme ulatuses, siis on vaide esitajale vastamisega vaide ese ära langenud. Sellest tulenevalt puudub alus ettekirjutuse tegemiseks ja jääb vaie rahuldamata.

(allkirjastatud digitaalselt)

Karin Uuselu
jurist
peadirektori volitusel